

Monika Kropelj

JUBILEJNI KONGRES SLOVENSКИH ETNOLOGOV

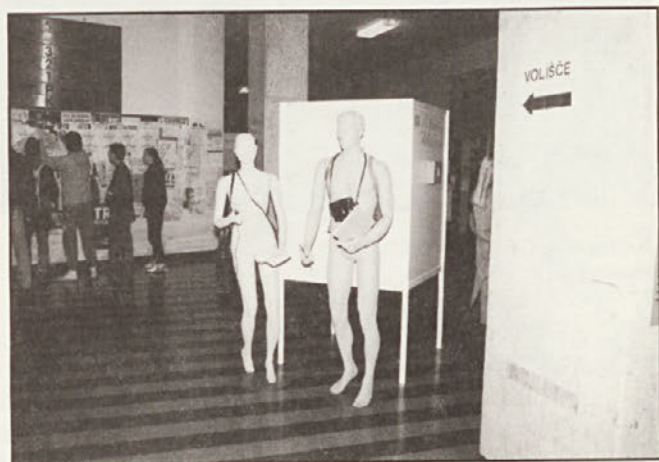
Minil je pomemben dogodek v zgodovini naše vede: slovenski etnološki jubilejni kongres, ki smo ga poimenovali **Razvoj slovenske etnologije od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj**. S petdnevni kongresom - od ponedeljka, 23. 10., do petka, 27. 10. 1995 - smo počastili stoletnico Štrekljeve izdaje prvega snopiča *Slovenskih narodnih pesmi* in Murkovega poročila o vseslovanski etnološki razstavi v Pragi na Češkem, dve simbolni točki začetka znanstvenih etnoloških prizadevanj na Slovenskem. Poleg teh dveh simbolov obdobja, ko se je na etnološkem področju pri nas dogajalo še več pomembnih stvari, smo s kongresom počastili tudi dvajset let Slovenskega etnološkega društva, ki je nastalo z združitvijo obeh predhodnih narodopisnih društev, in petinpetdeset let univerzitetnega študija etnologije.

Razstava Sto let etnoloških prizadevanj na Slovenskem v SEM.

Foto: Aleš Gačnik.

V stotih letih, od začetnih premikov do danes, se je slovenska etnologija nenehno razvijala in pri tem sledila tujim in domačim pobudam. Čeprav pot, ki jo je prehodila, ni bila

Razstava 55 let Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo na FF.

Foto: Aleš Gačnik.

vedno le ravna in gladka, je etnologija vendar dosegla lepe rezultate, ki so bili nazorno predstavljeni na razstavi v Slovenskem etnografskem muzeju, kjer so med drugim od prek dva tisoč etnoloških monografij, ki so v tem času izšle, razstavili vse, ki so bile dosegljive.

Kaj se je torej dogajalo v sončnih dneh konec oktobra 1995 v Ljubljani? Zvrstila so se predavanja, kulturne in umetniške prireditve - vse v znamenju slovenske etnologije. V ponedeljek, 23. 10., so se na slavnostnem sprejemu v Mestni hiši ob 19. uri zbrali organizatorji, nekateri predavatelji in umetniki ter drugi sodelujoči. Sprejela sta jih županov namestnik ter referentka za kulturo v županovem kabinetu Daša Hribar. Slavnostni govor sta imela predsednica Slovenskega etnološkega društva Mira Omerzel Terlep in prof. dr. Slavko Kremenšek. V torek, četrtek in petek so sledila predavanja, ki so bila že vnaprej natisnjena v posebnem zborniku, ki je izšel kot trindvajseta knjiga *Knjižnice Glasnika Slovenskega etnološkega društva* in ga je bilo mogoče dobiti v Cankarjevem domu, kjer je bilo glavno prizorišče kongresa. Največ zaslug za njegov pravočasni izid imata urednika, mag. Rajko Muršič in Mojca Ramšak ter uredniški odbor in vsi drugi, ki so se trudili s pripravo zbornika.

V torek so se po svečanem nagovoru ministra za kulturo Sergija Pelhana in predsednice društva Mire Omerzel Terlep ter prikupnem petju Katie in doživetem nastopu Lada Jakše zvrstila predavanja na temo *Etnologija na prelomu 19. v 20. stoletje* z uvodnim predavanjem dr. Zmaga Kumrove.

Naslednji dan - sredo - je bil v celoti posvečen kulturnim dogodkom. Dopoldne so odprli dve, pravzaprav tri razstave. V avli Filozofske fakultete je bilo ob 55-letnici Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo po idejnem zasnutku prof. dr. Janeza Bogataja simbolično ponazorjeno stanje, v katerem se je znašla (univerzitetna?) etnologija. Po opremi razstavljenih izložbenih lutk sodeč, to stanje ni ravno rožnato. V Slovenskem etnografskem muzeju pa so odprli razstavi *Sto let etnoloških prizadevanj na Slovenskem* in *Sto let etnoloških publikacij na Slovenskem*. Na sicer skromno odmerjenem

OBZORJA STROKE - POROČILA

Kongres v Cankarjevem domu.
Foto: Aleš Gačnik.

prostoru, se je avtoricam razstave Barbari Sosič Možina, Sonji Kogej Rus ter Majdi Fister s sodelavkami Sinjo Zemljič Golob, Bojano Škafar Rogelj in Mojco Račič Simončič posrečilo zelo nazorno predstaviti slovensko etnologijo. Popoldne je akademik Lojze Lebič v prostorih društva slovenskih skladateljev vodil okroglo mizo na temo *Današnji skladatelji med ljudskim in umetnim (slovo od folklorne?)*. Zvečer pa smo se zbrali v atriju Narodnega muzeja, kjer so na slavnostnem koncertu nastopili ljudski pevci in godci, poustvarjalci ljudske glasbe ter priznani skladatelji z - ob tej svečanosti prvič predstavljenimi - izvornimi skladbami.

V četrtek so sledila predavanja na temo *Razvoj slovenske etnologije in sorodne vede*, popoldne pa so dr. Marko Terseglav, mag. Jurij Fikfak, Mojca Ramšak, Vito Hazler in Aleš Gačnik vodili okroglo mizo na temo *"Nauki za Slovence" in ljudska kultura v strokovni in ljubiteljski praksi*. Beseda je stekla malo v stran, bolj v smeri pretresa etnoloških dejavnosti po različnih ustanovah v zadnjem času, to pa predvsem zato, ker smo pogrešali zaželjeno in pričakovano sodelovanje priznanega strokovnjaka na področju etnološke aplikativnosti, prof. dr. Janeza Bogataja.

V petek, zadnji kongresni dan, so se zvrstila predavanja o

Mojca Ramšak, Slavko Kremenšek in Aleš Gačnik ob nastopu skupine Tolovaj Mataj v Equrni.
Foto: Stanka Gačnik.

teoriji in zgodovini vede, o etnološki muzeologiji in konzervatorstvu ter o etnologiji in Slovencih zunaj Slovenije. Spremljajoča diskusija je potekala sicer dokaj živahno, toda brez posebnega kresanja isker, kot bi bilo mogoče - glede na zelo različne poglede, ki jih posamezni slovenski etnologi zas-

topajo - pričakovati.

Zvečer se je etnološka srenja zbrala na družabnem srečanju v galeriji Equrna ter v prijetnem in sproščenem vzdušju pretresla še zadnje etnološke novice, predvsem pa je ob živahnem klepetu sprostila vse morebitne napetosti in se poslovila v upanju na skorajšnje snidenje. Vsako točko v sklopu kongresnih prireditev je pospremil umetniški nastop poustvarjalcev ljudske glasbe; poleg že omenjenih so nastopili še: skupina Avtodafé, Bogdana Herman, Marko banda, Emil Zonta iz Kopra s harmonikarjem Palmirom Krmacem ter skupina Tolovaj Mataj.

Naj to poročilo končam z enim od spoznanj, ki smo ga ob kongresu lahko pridobili, da sta namreč tako Štrekelj kot Murko uveljavila vrsto strokovnih vidikov in prijemov et-

Vito Hazler, Ingrid Slavec Gradišnik in Mira Omrzel Terlep.

Pokongresni pogovor v Equrni.

Foto: Stanka Gačnik.

nološkega raziskovalnega dela, ki so v marsičem še danes pomembni: od metodičnih pripomočkov, kot so npr. etnološke vprašalnice, do usmerjanja raziskav na ljudi in na njihove psihične in fizične značilnosti. Izkušnje in ugotovitve, do katerih sta prihajala, bi nam lahko največkrat še danes koristile pri našem delu, in zdi se, da bi se slovenski etnologi, (kulturni) antropologi in folkloristi marsikateri polemiki in razpotju v preteklosti in danes izognili, če bi imeli vedno pred očmi temeljna spoznanja, ki sta nam jih posredovala v teoriji in delno tudi v praksi Štrekelj in Murko že pred sto leti.

Predsednica Slovenskega etnološkega društva Mira Omrzel Terlep na kongresu v Cankarjevem domu.

Foto: Aleš Gačnik.